

Valsts policija

Seksuālā vardarbība un starpinstitūciju sadarbība

Project No. JUST/2015/JACC/AG/VICT/9223

Preventing repeated victimization through developing individual risk assessment tool and strengthening capacity of relevant professionals

This project is funded by the Justice Programme of the European Union

VP GKrPP KIP 3.nodaļas galvenā inspektore
Klīniskais un veselības psihologs, juridiskais psihologs
Dr.psych. Dace Landmane

Valsts policija

Aktualitāte

- Dzimumnoziegumu skaits pret nepilngadīgajiem pēdējos gados ir praktiski nemainīgs
- Savukārt pieaug dzimumnoziegumu skaits, kas tiek veikts tiešsaistē. Turklāt dzimumnoziegumu izpausmēm tiešsaistē ir ļoti dažādi izpausmes veidi
- Joprojām tiek konstatēti gadījumi, kad nepilngadīgie cieš no dzimumnoziegumiem no citu nepilngadīgo puses, turklāt arī ārpus ģimenes aprūpes iestādēs
- Joprojām lielam riskam ciests no dzimumnoziegumiem ir nepilngadīgajiem, kuri ir augsta riska grupā
- Turklāt pastāvi pietiekami liels atkārtotās viktimizācijas risks dzimumnoziegumos cietušajiem nepilngadīgiem

Valsts policija

Dzimumnoziegumu izpausmes formas

Seksuāla vardarbība:

bērna iesaistīšana seksuālās darbībās, ko bērns nesaprot vai kam nevar dot apzinātu piekrišanu (*Saskaņā ar BTAL 1.panta 10.punktu*)

Valsts policija

Dzimumnoziegumu izpausmes formas

Noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību:

- KL 159.pants Izvarošana
- KL 160.pants Seksuāla vardarbība
- KL 161.pants Seksuāla rakstura darbības ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu
- KL 162.pants Pavešana netiklībā
- KL 162.¹pants Pamudināšana iesaistīties seksuālās darbībās
- KL 164.pants Personas iesaistīšana prostitūcijā un prostitūcijas izmantošana
- KL 165.pants Sutenerisms
- KL 166.pants Pornogrāfiska priekšnesuma demonstrēšanas, intīma rakstura izklaides ierobežošanas un pornogrāfiska rakstura materiāla aprites noteikumu pārkāpšana
(Saskaņā ar KL XI nodaļu)

Valsts policija

Starpinstitūciju sadarbība

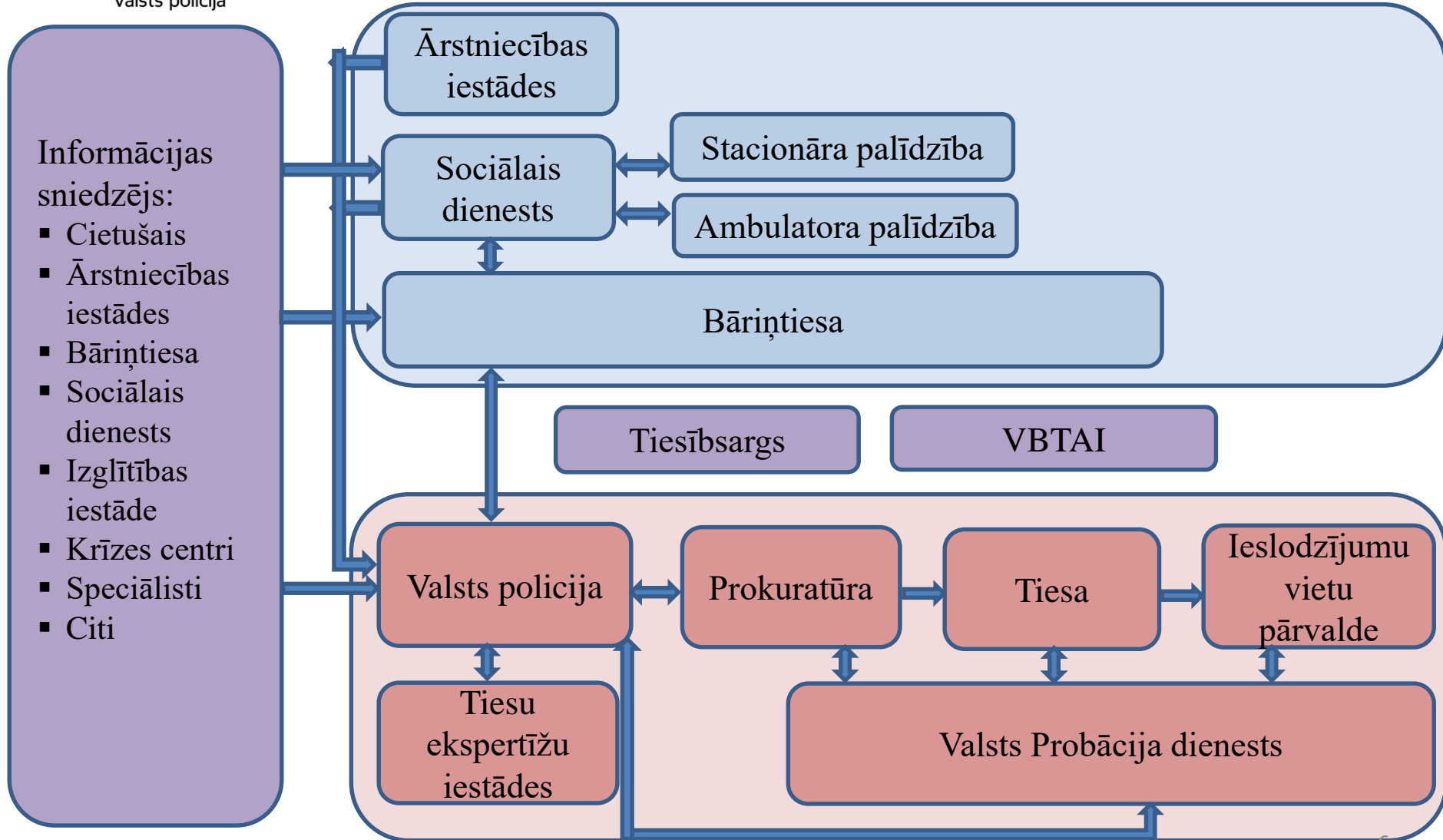
Dzimumnoziedzumos cietušais nepilngadīgais un «sistēma»:

- Par vardarbību pret bērnu, par bērna pamudināšanu vai piespiešanu piedalīties seksuālās darbībās, par bērna izmantošanu vai iesaistīšanu prostitūcijā *vainīgās personas saucamas pie likumā noteiktās atbildības.*
- Bērnam, kurš ir noziedzīga nodarījuma, ekspluatācijas, seksuālas izmantošanas, vardarbības vai jebkādas citas nelikumīgas, cietsirdīgas vai cieņu aizskarošas darbības upuris, Ministru kabineta noteiktajā kārtībā bez maksas sniedzama nepieciešamā palīdzība, lai viņš *atgūtu fizisko un psihisko veselību un integrētos sabiedrībā. Šādai ārstēšanai un reintegrēšanai jānotiek bērna veselībai, pašcieņai un godam labvēlīgā vidē, rūpīgi sargājot bērna intīmo noslēpumu (Saskaņā ar BTAL 51.panta 1. un 2. punktu)*

Valsts policija

Starpinstitūciju sadarbība

Valsts policija

Starpinstitūciju sadarbība

Starpinstitūciju **sadarbības grupa:**

- Izskata individuālus gadījumus saistībā ar iespējamiem bērna tiesību pārkāpumiem, ja ir *nepieciešama ātra rīcība un vairāku institūciju sadarbība, kā arī ja radušos situāciju nav iespējams atrisināt vienas institūcijas ietvaros vai nav to izdevies atrisināt ilgstošā laikposmā*
- Izskatot individuālo gadījumu, *sadarbības grupas pārstāvji sniedz un analizē viņu rīcībā esošo informāciju un saskaņo turpmāko rīcību, vienojoties par katras pārstāvētās institūcijas veicamajiem pasākumiem atbilstoši kompetencei.* Panākto vienošanos ieraksta sadarbības grupas sanāksmes protokolā institūcijas ietvaros vai nav to izdevies atrisināt ilgstošā laikposmā (Saskaņā ar MK Nr. 545. «Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā» 8.1. un 10. punktu)

Valsts policija

Starpinstitūciju sadarbība

Atkārtota dzimumnozieguma **riska izvērtēšanas pamatprincipi:**

- Riska faktori, kuri attiecas uz cietušo personu (*piem.: īpašas vajadzības; vecāku nolaidības pieredze; vardarbības pieredze*)
- Riska faktori, kuri attiecināmi uz sociālo vidi (*piem.: disfunkcionāla vide, neatbilstoša tuvinieku reakcija; ārpus ģimenes iestādes*)
- Riska faktori, kuri attiecas uz vainīgo personu (*piem.: tiesāts par dzimumnoziegumiem; deviantas seksuālas intereses; psihiska rakstura grūtības*)

Valsts policija

Ieteikumi

- Savas kompetences ietvaros rūpīgi piefiksēt iespējamā dzimumnozieguma pazīmes
- Gadījumos, kad esat saņēmuši informāciju par pret nepilngadīgo vērsto iespējamo dzimumnoziegumu, likumā noteiktā laikā un kārtībā vērsties pie atbildīgiem dienestiem - VP un Bāriņtiesas
- Veidot vienotu izpratni par institūciju rīcību dzimumnoziegumu gadījumos pret nepilngadīgajiem
- Izstrādāt katrā pašvaldībā sadarbību starp institūcijām dzimumnoziegumos cietušo nepilngadīgo problēmjauditājumu risināšanā, *saskaņā ar MK noteikumi Nr.545 un citiem normatīviem aktiem*

Valsts policija

Paldies par uzmanību

